

BILAGA TILL HALLANDS KULTURPLAN 2011 – 2013

STUDIEFÖRBUNDEN¹

Studieförbunden är betydelsefulla aktörer inom det civila samhället och spelar en betydande roll för den lokala kulturutvecklingen genom att bedriva verksamhet över hela Halland. De är stora producenter och arrangörer av kultur, både i form av program inför publik och i form av studiecirklar.

Studieförbundens verksamhet kan beskrivas som horisontell i förhållande till länets övriga kulturella infrastruktur och bidrar till ett rikt och varierat kulturliv. Förbundens samarbetar ofta med kommuner, framför allt deras kulturförvaltningar – men även äldreomsorg, social omsorg och fritidsförvaltningar.

De lokala förbunden engagerar sig i olika typer av arrangemang och hjälper till med kontakter och nätverk. Verksamheten har eget skapande och aktivitet i fokus, vilket gör den sociala dimensionen av kulturen stark.

Studieförbunden investerar i teknik och lokaler som kan stödja individers och grupper utveckling. Det innebär att det runtom i Halland finns olika mötesplatser i form av scener, repetitionslokaler, verkstäder och utställningslokaler.

Folkhälsa – som aspekt

”Forskning visar att personer som upplever livet som begripligt, hanterbart, meningsfullt och känner möjlighet att påverka sin situation, klarar påfrestningar bättre än andra. Denna känsla av sammanhang utgör en viktig grund för människors hälsa och är en faktor att räkna med i folkhälsoarbetet, inte minst i arbetet för att stärka den psykiska hälsan.” Folkhälsopolicy för Halland

Inom forskningen talas ofta om friskfaktorer, där inte bara fysisk aktivitet, utan även sociala nätverk och människors möjlighet att påverka sin livssituation gynnar folkhälsan. Studiecirkarna beskrivs ibland som ”samhällets vardagsrum”. Här finns en social gemenskap utanför arbete och familj. Mötesplatser där människor bygger sociala nätverk och stärker sina möjligheter att påverka sin livssituation. Det finns inte så många sådana mötesplatser i Halland för vuxna.

Demokrati, delaktighet och civilsamhället

Varje studieförbund har sin, mer eller mindre starka, profilering beroende på de folkrörelser som är medlemmar i respektive förbund. Sammanlagt har studieförbunden över 372 medlems- eller samverkande organisationer på nationell nivå – och ännu fler i Halland.

Siffror kring verksamhet i Halland år 2010:

Studiecirklar: 7 545 st med 53 903 deltagare. Av dessa handlade 4 154 studiecirklar med 27 055 deltagare om kultur/media.

Kulturprogram: 9 871 program (utslaget över året blir det mer än ett program i timmen), med 553 404 deltagare.

¹ ABF (Arbetarnas bildningsförbund), Studieförbundet Bilda, Folkuniversitetet, Ibn Rushd, Medborgarskolan, NBV (Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet), Sensus, Studieförbundet, Studieförbundet Vuxenskolan, samt Kulturens bildningsverksamhet

Det lokala föreningslivet och folkrörelserna är i hög grad beroende av studieförbunden som erbjuder pedagogiskt stöd och andra tjänster till föreningsaktiva. Studieförbunden medverkar till att skapa både arbetstillfällen och praktikplatser i Halland.

Studieförbunden stärker demokratin, dels genom betydelsen för det svenska föreningslivet och även genom verksamhet utanför annat föreningsliv där deltagare i studiecirkel får en ökad grad av tillit till andra människor och till demokratiska processer.

Uppväxling av kommunala medel

Kommunerna svarar för en del av det offentliga stödet till studieförbunden. Genom statsbidrag och egna intäkter genererar studieförbundens verksamhet ungefär 5-6 kronor per satsad kommunal bidragskrona. Negativ budgetutveckling på lokal nivå medför att studieförbunden inte kan genomföra lika mycket folkbildning, vilket i sin tur innebär att uppväxlingen av varje kommunal bidragskrona minskar. Å andra sidan skulle en positiv lokal budgetutveckling medföra en uppväxling av de kommunala skattekrona.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Studieförbundens infrastruktur och kompetenser är viktiga att koppla till det regionala utvecklingsarbetet kring arrangörskap, delaktighet, deltagarkultur, tillgänglighet och mångfald. För samtliga professionella kulturorganisationer står dessa utmaningar på agendan. Kring dessa frågor skulle en utvecklad och strategisk samverkan mellan studieförbund och kulturorganisationer vara värdefull.

Studieförbunden har en nyckelroll när det gäller att bryta utanförskap, erbjuda människor ett återinträde på arbetsmarknaden och underlätta ungas etablering i arbetslivet. Rätt hanterat kan folkbildningen bli en viktig motor i utvecklingen av det livslånga lärandet och det aktiva medborgarskapet.